

UPPLÄNDSKA IDROTTSMINNEN

Nr 1 mars 2023

Ett av våra välbesökta idrottscaféer där välmeriterade idrottslegendarer svarar på frågor och berättar om historiska händelser och anekdoter som man aldrig får ta del av i massmedia och är både uppseendeväckande och mycket ofta väldigt personliga och roliga.

**Årsmöte 1 mars 19.00 i
Tunabergsskolans aula**

Upplands Idrottshistoriska Förening

Kansli: Ny adress: Ekebybruk 16, 752 63 UPPSALA

Postgiro: 81 82 34-7. Swish: 123 321 4905 Org. Nr: 802497-0405

Hemsida: www.laget.se/UPPLANDSIHF

Styrelse , organisation

- Ordförande: Lennart Bernström. Läby Österby 113, 755 92 Uppsala
Tel: 076-390 18 25. E-post: lennart.bernstrom@gmail.com
- Vice ordförande: Leif Wahlström. Utmarksvägen 4, 743 82 Bälinge
Redaktion: Tel: 070-879 18 05. E-post: leffe@ uppsala.mail.telia.com
- Kassör: Marianne Gustafsson. Sjungarbacksvägen 3, 743 82 Bälinge
Tel: 070-257 03 10. E-post: m-a.g@telia.com
- Sekreterare: Sten Johansson. Exarbyvägen 3, 748 96 Tobo
Web-master: Tel: 070-584 99 78. E-post: gruselvis@gmail.com
- Ledamot: Per Hansson. Vallbygatan 16, 753 24 Uppsala
Tel: 070-323 21 22. E-post: plhansson@hotmail.com
- Ledamot: Lars-Gunnar Borg. Bokvägen 10, 755 50 Uppsala
Tel: 070-536 13 25. E-post: cykellasse45@gmail.com
- Ledamot: Mats Taxén. Tre Kungars Väg 3, 125 35 Älvsjö
Redaktion: Tel: 070-358 28 06. E-post: mats.taxen@telia.com
- Ledamot: Svante Brinkhagen. Svartbäcksgatan 43 E, 753 16 Uppsala
Redaktion: Tel: 070-639 11 29. E-post: svante.brinkhagen@gmail.com
- Adj. Ledamot: Leif Nilsson. Oslogatan 79, 752 64 Uppsala
Redaktion: Tel: 070-358 15 56. E-post: leifnilsson2013@bredband.net
- Hedersordförande: Bernt Karlsson, Blekingev. 13. 757 58 Uppsala.
Tel: 070-253 08 28. E-post: bernt.karlsson@live.com
- Revisor: Lars Ivar Olsson. 073-322 07 60 olssonlarsivar41@gmail.com
Revisorsuppleant: Karin Lamberg. 070-311 31 09
- Valberedning: Per Berlin. 0730-68 75 11
Valberedning: Kent Carlén 0705-25 68 60
Valberedning: Arne Nordesjö 0704-25 33 54

Ordförande har ordet

Jubilarer 2023 som vi härmed gratulerar
90 år fyller följande medlemmar och blir härmed avgiftsbefriade

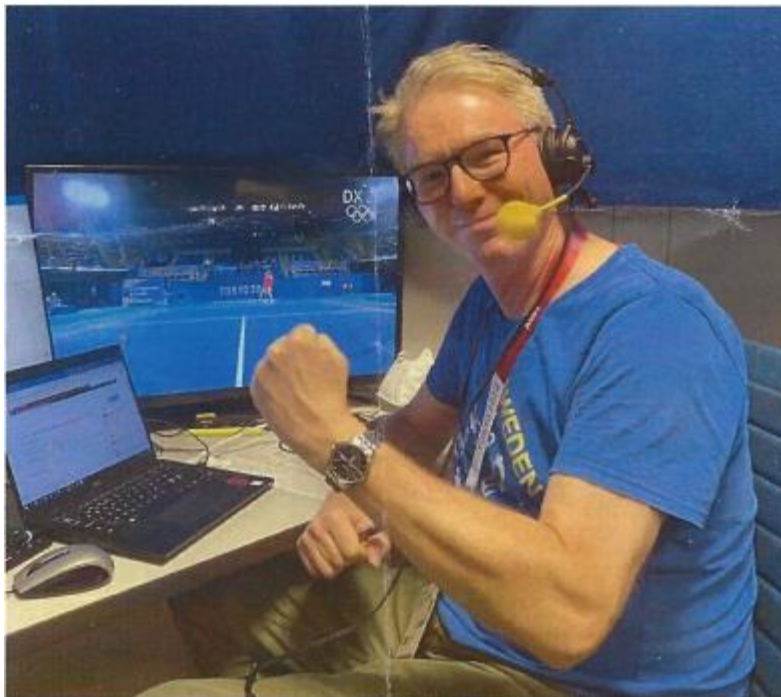
Sigvard Eriksson – Alunda
Göte Westerberg – Uppsala
Gunnar Johansson – Alunda

Börje Jansson – Örbyus
Aina Lambert – Järlåsa
Hans Widén – Uppsala

Vi bjuder på smörgås-
tårta denna gång

Påminnelse om
ÅRSMÖTE 1 mars 19.00
Tunabergsskolans aula
Gästföreläsare:
Bengt Skött

Bengt Skött, välkänd reporter på Radiosporten, berättar om "Livet på radiosporten, från uppländsk tiomila-natt till australisk OS-hetta"

Verksamhetsberättelse 2022

Årsmötet

Upplands Idrottshistoriska Förenings 36:e årsmöte hölls den 22 mars med ett 50-tal närvarande i Tunabergsskolans aula i Uppsala. Mötesförhandlingarna genomfördes med Bo Frändén som mötesordförande och Lennart Bernström omvaldes som föreningens ordförande.

Efter årsmötet kom polisens tidigare presstalesman Christer Nordström och berättade om sin tid inom yrket.

Styrelsen

Styrelsen har bestått av Lennart Bernström ordförande, Leif Wahlström vice ordförande, Sten Johansson sekreterare, Marianne Gustafsson kassör samt ledamöterna Lars-Gunnar Borg, Mats Taxén, Svante Brinkhagen och Per Hansson. Leif Nilsson har varit adjungerad med styrelsen. Bernt Karlsson är hedersordförande och Rolf Pålbrant är hedersledamot. Styrelsen har hållit sex protokollförda sammanträden samt genomförde en dagskonferens på M/S Rosella. AU har bestått av ordförande, sekreterare och kassör.

Revisorer och valberedning

Lars Ivar Olsson har varit revisor med Karin Lamberg som suppleant. Per Berlin sammankallande, Kent Carlén och Arne Nordesjö har utgjort valberedning.

Medlemsantal

Vi hade vid årsskiftet 795 registrerade medlemmar, varav 32 idrottsföreningar och 7 idrottsförbund.

Representation

Marianne Gustafsson och Lennart Bernström representerade klubben vid en träff med RF-Sisu Uppland.

Uppländska Idrottsminnen

Uppländska Idrottsminnen har under året utkommit med 4 nummer. En tidningskommitté bestående av Leif Wahlström, Mats Taxén, Leif Nilsson och Svante Brinkhagen är tillsatt.

Hemsida/Facebook

Föreningens hemsida www.laget.se/upplandsihf uppdateras kontinuerligt med information om våra aktiviteter. Sten Johansson och Leif Wahlström sköter detta. Föreningen är också representerad på facebook som informationskanal.

Resor

24 mars kunde vi äntligen återuppta våra idrottsresor. Vi åkte med fullsatt buss, 50 personer, till Friends Arena och VM-kvalet Sverige-Tjeckien. Middag på "Bra mat" i Sundbyberg före matchen. Svensk seger i förlängningen. Trassligt med trafiksituationen vid arenan samt med kommunikationen med arenafunktionärerna. Dock var vi nöjda och belåtna när vi kom tillbaka till Uppsala vid kl. 01.

15 november var vi 35 bandyintresserade med på bussen till Sandviken och Göransson Arena för att titta på matchen Sandvikens AIK- Broberg/Söderhamn IF. Med på bussen fanns bandy-profilerna Ulf Fredin, Göran Angesten, Matti Pohjanen och Lasse Svensson som berättade om sina idrottsliv. Vid framkomst bjöds vi på kaffe i konferenslokalen och vd. Fredrik Granting berättade om arenan. Sedan kom SAIK:s tränare "Jocke" Forslund och delgav oss lite tankar inför matchen. Därefter middag i restaurangen på arenan. Sedan kunde man se matchen från sitt bord eller sätta sig på läktaren. En trevlig resa.

Idrottscaféer

12 april kunde vi starta upp caféerna igen efter pandemin. Denna kväll blev det ett motor-café med Erik Stenlund som berättade om sin tid som isracing- och speedwayförare. Moderator för kvällen var UNT:s Håkan Lundh.

17 maj fotbollscafé med damlandslagets tränare Peter Gerhardsson som gäst och med Per Hansson som moderator.

28 september fotbollscafé med tema Enköpings SK. På plats fanns ESK-profilerna Conny Grankvist, "Togga" Carlsson, Kjell Mattsson och Bo-Lennart Jeppsson. Moderator Mats Taxén med hjälp av Per Hansson.

6 december nytt fotbollscafé. Denna gång med tema IK Sirius. Medverkande var Ola Andersson, Leif Eriksson och Ulf Wahlqvist och moderator även denna gång Per Hansson.

Alla våra caféer har varit välbesökta och väldigt uppskattade.

Stipendier

I samband med årsmötet delades stipendiet på 15,000 kr ut till Lina Sjöberg.

Slutord

Vi avslutar 2022 med att konstatera att vi äntligen kunnat starta upp våra resor och caféer igen och att det också fungerar bra med tidningen. Styrelsen ser nu fram mot ett innehållsrikt 2023 med stort deltagande på våra aktiviteter.

Januari 2023

Lennart Bernström   Leif Wahlström   Sten Johansson
Marianne Gustafsson   Lars Gunnar Borg   Svante Brinkhagen
Mats Taxén   Per Hansson

Verksamhetsplan 2023

Att, av tillsatt redaktionskommitté, fortsätta utge Uppländska Idrottsminnen i det utförande vi inledde med under slutet av 2020, d.v.s. i format A5 och med tryck av hög kvalitet, i en upplaga av fyra nummer per år.

Att, genomföra målsättningen med arrangemang av 4 Idrottscaféer per år.

Att, genomföra målsättningen med arrangemang av 2 Idrottsresor per år.

Att, regelbundet uppdatera föreningens hemsida och facebookside.

Att, fortsätta samverka med motsvarande idrottshistoriska föreningar i landet genom ett utbyte av varandras föreningstidningar i avsikt att tipsas och i förekommande fall låna varandras alster.

Att, årligen eftersöka och eventuellt via stipendium uppmärksamma unga idrottstalanger som uppfyller de kriterier som styrelsen enats om och årsmötet delegerat styrelsen att genomföra.

Att skapa kännedom om jubileumsskrifter framställda av idrottsföreningar och dess distriktsförbund inom UIHF's intresseområde.

Att, ständigt arbeta med medlemsrekrytering bland enskilda, föreningar och förbund samt via deltagande i lämpliga mässor och andra evenemang där möjlighet finns att rekrytera presumtiva medlemmar.

BUDGET 2023

Intäkter

Medlemmar	100 000 kr
Idrottscafé	20 000 kr
Idrottsresor	60 000 kr
Bidrag	25 000 kr
Övrigt	46 000 kr
Summa:	251 000 kr

Kostnader

Idrottscafé	20 000 kr
Idrottsresor	70 000 kr
Idrottsminnen tryck	50 000 kr
Idrottsminnen distr.	40 000 kr
Medl.värvning tryck	10 000 kr
Medl.värvning distr.	10 000 kr
Lokalhyra	12 000 kr
Kontor/adm.	15 000 kr
Bilersättning	4 000 kr
Stipendier	15 000 kr
Bankavgifter	3 000 kr
Årsmöte	2 000 kr
Oförutsett	0 kr
Summa:	251 000 kr

Konto	Benämning	Föregående år	Avvik	Resultat 212	Ackumulerat 2201-2212
Resultatrapport 2022					
RÖRELSENS INTÄKTER					
Nettoomsättning					
3011	Idrottscafe	0,0	0%	17 450,00	17 450,00
3012	Idrottsresor	0,0	0%	51 500,00	51 500,00
Summa nettoomsättning		0,0	0%	68 950,00	68 950,00
Övriga rörelseintäkter					
3900	Medlemsavgift	0,0	0%	105 591,00	105 591,00
3989	Övriga erhållna bidrag	0,0	0%	25 000,00	25 000,00
3990	Övr ersättningar och intäkter	0,0	0%	1 500,00	1 500,00
Summa övriga rörelseintäkter		0,0	0%	132 091,00	132 091,00
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		0,0	0%	201 041,00	201 041,00
RÖRELSENS KOSTNADER					
Material och varor					
4011	Kostnader Idrottscafe	0,0	0%	-3 971,00	-3 971,00
4032	Idrottsresor	0,0	0%	-62 844,00	-62 844,00
4111	Idrottscafe	0,0	0%	-4 311,00	-4 311,00
4890	Stipendium	0,0	0%	-30 000,00	-30 000,00
4895	Årsmöte	0,0	0%	-1 585,00	-1 585,00
Summa material och varor		0,0	0%	-102 711,00	-102 711,00
BRUTTOVINST		0,0	0%	98 330,00	98 330,00
Övriga externa kostnader					
5010	Lokalhyra	0,0	0%	-12 000,00	-12 000,00
5420	Programvaror	0,0	0%	-3 611,00	-3 611,00
5460	Förbrukningsmaterial	0,0	0%	-3 015,00	-3 015,00
6110	Kontorsmateriel	0,0	0%	-1 972,00	-1 972,00
6150	Trycksaker	0,0	0%	-59 835,00	-59 835,00
6250	Postbefordran	0,0	0%	-48 968,38	-48 968,38
6570	Bankkostnader	0,0	0%	-2 516,40	-2 516,40
6590	Övriga externa tjänster	0,0	0%	-1 447,00	-1 447,00
6600	Styrelse	0,0	0%	-5 805,05	-5 805,05
6980	Föreningsavgifter	0,0	0%	-750,00	-750,00
Summa övriga externa kostnader		0,0	0%	-139 919,83	-139 919,83
Personalkostnader					
7331	Skattefria bilersättningar	0,0	0%	-2 892,90	-2 892,90
Summa personalkostnader		0,0	0%	-2 892,90	-2 892,90
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		0,0	0%	-245 523,73	-245 523,73
RÖRELSERESULTAT		0,0	0%	-44 482,73	-44 482,73
ÅRETS RESULTAT		0,0	0%	-44 482,73	-44 482,73

Konto	Benämning	Ingående balans 220101	Förändring 2201-2212	Utgående balans 221231
Balansrapport 2022				
TILLGÅNGAR				
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Kassa och bank				
1910	Kassa	0,00	9 830,00	9 830,00
1920	PlusGiro	267 689,40	-54 312,73	213 376,67
Summa kassa och bank		267 689,40	-44 482,73	223 206,67
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		267 689,40	-44 482,73	223 206,67
SUMMA TILLGÅNGAR		267 689,40	-44 482,73	223 206,67
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
EGET KAPITAL				
2061	Eget kapital	-267 689,40	0,00	-267 689,40
2069	Årets resultat	0,00	44 482,73	44 482,73
SUMMA EGET KAPITAL		-267 689,40	44 482,73	-223 206,67
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		-267 689,40	44 482,73	-223 206,67

Domaren tittade på klockan. Han såg inte Sirius mål

Av Dan Forzén

Uffe Fredin, svensk mästare i bandy för Sirius tre gånger och en gång för Bollnäs "Giffarna" 1956, minns semifinalen 1963 på "Studan" mot Edsbyn som alla, liksom Uffe, ville glömma.

Sirius vann den första semifinalen uppe i Edsbyn på Ön med 3-0. Dagen efter, den 17 februari, var det returmöte i Uppsala. Sirius gick till ledning med 5-0 sammanlagt efter 2-0 hemma efter 10 minuter. Sedan vände Edsbyn.

– Vad hände, Uffe?

– Ja, vi blev stöddiga och nonchalanta. Hela laget, faktiskt. Även jag. Efter 10 minuter började raset. Rödblå Edsbyn vände på steken och gick upp till 5-5.

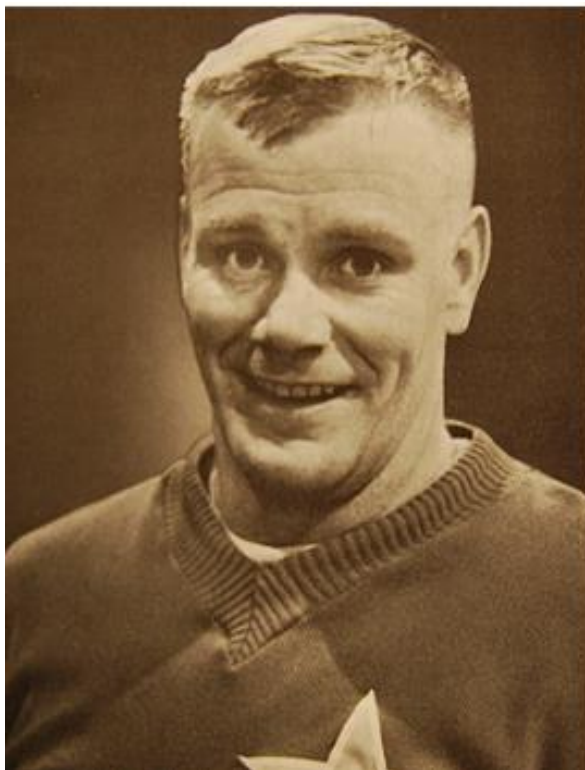
Det skulle bli förlängning men i matchens absolut sista minut hade Sirius en boll inne i mål som skulle ha gett Sirius ledningen och segern i matchen. Då hände det som alla pratade om i Sirius-läggret.

Enligt Uffe tittade den ena domaren på klockan i slutminuten och såg inte Sirius göra 6-5. Den andre domaren stod långt därifrån.

I förlängningen avgjorde sedan Elis Johansson matchen, mera känd som far till Hans och Ola Johansson, landslags-spelare, världsmästare och TV-kommen-tator, i alla fall den förstnämnde, med sin TV-röst.

Det här är någonting som grämt de nu åldrande spelarna i Sirius sedan 1963 länge. Till saken hör, att Uffes backkollega, Göran "Lillis" Andersson på högersidan, skadade sig i det första mötet.

Han fick en kraftig smäll mot ansiktet och fick uppsöka Bollnäs sjukhus. Han kunde inte spela mer. Inte heller i Uppsala, säger Uffe. I "Lillis" Anderssons ställe gick nu Rolf "Knatten" Lindbom in. Han spelade både i Edsbyn och Uppsala.

Si ri us

Jag heter Dan Forzén som skriver den här texten. Min far, Alfred Forzén, som förresten var bekant med "Lillis", har berättat att "Knatten" inte vara så bra på "rören" och tränade allt vad han orkade på egen hand, Sedan var hans plats i laget given.

Bra på skridskorna var däremot Uffe själv. En ny backtyp som följde med upp i planen och inte stannade kvar på den egna planhalvan .

Han var brytsäker och tuff i närkamperna. Rusade på hörnorna och tog smällar och gick därmed under epitet "Uffe-tuff".

– Det är lättare att skada sig om man inte tar i, säger han. Jag ville komma närmare kroppen på motståndaren.

Ändå fick han lårkakor...

– Vi hade inga skydd.

– Några värre skador?

– Jag fick en skridsko i låret. Fick uppsöka sjukhus. Ville snabbt tillbaka till matchen men fick avstå.

Annars har jag haft tur. Att jag var stark i kroppen var en fördel, säger Uffe.

Fredin vill gärna berömma tränaren C-G Hermansson.

– Hans hårda träning bidrog till att vi vann SM-guldet 1968. Vi fick springa skiten ur oss på träningarna . Han sprang bredvid mig och manade på.

Hermansson var också duktig på att springa, men han var ingen taktiker. Det skötte vi själva.

Fem av de här legendarerna bland 1968 års Svenska Mästare är medlemmar i Upplands Idrottshistoriska Förening

– Vad tycker du om Sirius bandy idag?

– Det är frökenlir, tycker Uffe. Laget står still. Försvaret följer inte med upp i anfallet.

Jag stod bredvid Uffe under en hemmamatch säsongen 21/22 före jul, mot Bollnäs, som Sirius överraskande vann med 6-4 efter en bedräglig inledning i Elitserien med en sista plats.

– Upp, upp! skrek Uffe om Siriusförsvaret när det var för långt ner på den egna planhalvan.

Det var bättre i andra halvlek. Sirius vände 2-4 till slutresultatet 6-4. De lydde Uffes ord utan att veta om vad han sa på läktaren.

Uffe var en klippa i Sirius. Han rusade mot skytten och tacklade vid hörnor, säger Matti Pohjanen, högerytter i Sirius mästarlag från 1968. Uffe skötte också taktiken i försvaret.

Pohjanen gjorde två av målen i semifinalen mot Edsbyn 1963 uppe i Edsbyn på Ön. Skridskoåkningen var hans styrka. Brandman med styrka och kondition.

Örebro – Bollnäs SM-final 1956

*Svenska mästarrelvan från Bollnäs. Stående fr.v. lagledaren Ingemar Hägg, Martin Johansson, Henry Johansson, Per-Olof Andersson, **Gösta "Snoddas" Nordgren**, Börje Söderbäck och Rune Svensk. Knästående fr.v. Karl-Erik Sjöberg, **Georg Fredin**, Sven-Åke Grip, **Ulf Fredin** och Åke Mickelsson.*

Ulf Fredin, född 5 januari 1938, kommer från Bollnäs .

– Varför back. Uffe?

– Jag började i "Giffarna" som kedjespelare. Sedan blev jag centerhalv. Debuterade som 15-åring.

Han slutade som back i Bollnäs. 1960 värvades han av Sirius och fortsatte på backplatsen.

När man pratar om Bollnäs "Giffarna" går det inte att komma ifrån Gösta "Snoddas" Nordgren.

– Jag spelade fem år tillsammans med honom, säger Uffe. "Snoddas" spelade centerhalv och var väldigt bra.

– Är det sant att du snodde (!) platsen i laget för att ledningen ansåg att du var bättre?

– Nej, "Snoddas" skulle gifta sig och därför fick jag spela, säger Uffe.

Ulf Fredin har deltagit i fem Världsmästerskap. Två VM-silver har han, 1961 och 1969. Guldet gick alltid till Sovjetunionen på den tiden. Han blev inröstad i världslaget 1967.

– Ryssarna var väldigt snabba. Det gick att stoppa dem ibland, ibland inte...

Jag saknar ryssarna faktiskt, säger Uffe.

Han var med och slog ryssarna i en landskamp i Uppsala. Fick dock aldrig uppleva första VM-guldet 1981 som spelades i Sovjet. Ett minnesvärt VM med framlidne förbundskaptenen Håkan Sundin. Sverige vann första mötet med 6-1, ryssarna det andra med 3-1. Sammanlagt svensk vinst.

Uffes barnbarn, Elias Fredin, spelar i Sirius juniorlag som 18-åring.

– En duktig tekniker, säger farfar Uffe.

Sonen Patrik Fredin vann SM-guldet för juniorer födda 1976, år 1993 och 1995.

Långlivat sprintrekord

Av Svante Brinkhagen

För många Siriusvänner kanske friidrott inte sammanknippas med klubben i första taget. Sirius hade under framför allt 30-talet ett framstående friidrottsgäng med många fina vunna segrar att luta sig mot. För att denna nu sedan länge nedlagda verksamhet inte ska komma bort bland de andra, idag stora grenarna, tog jag för Siriusnytt i slutet av 70-talet en pratstund med en av klipporna i Sirius friidrottslag, sprintern Arne "Abben" Olsson.

"Abben" som framför allt blev känd som friidrottare började dock som fotbollsspelare i ett fotbollslag som mestadels höll till i Skolparken. Han spelade back tillsammans med Tore Tesseus, som ju senare mellan åren 1954 och 1963 höll i Sirius ordförandeklubba. En annan prominent spelare från detta gäng var mångsysslaren på idrottssidan Erik "Brunkan" Brunnkvist. Intresserad åskådare då detta gäng spelade sina matcher, var bland andra Erik Minnbergh. Han lade vid dessa tillfällen speciellt märke till den unge backen, som var en mycket snabb herre på planen. Detta resulterade i att Minnbergh tog ut "Abben" som 100-meterslöpare till en klubbmatch i Skutskär 1928. "Abben" debuterade med den äran och knep tredje-platsen med tiden 12,2. Detta är dock inte hela historien. Till saken hör att "Abben" inte behärskade konsten att gräva startgropar. Det blev därför Minnbergh som fick hjälpa till med detta.

Klubbmatchen i Skutskär omfattade inte bara friidrott, utan även fotbollsspelare och simmare var i elden. Eftersom full representation i de olika grenarna inte alltid kunde åstadkommas fick därför de mer framstående dubblera. 1930, vid 17 års ålder, vann "Abben" sitt första DM. Det kom i stafett 1000 m, s k "svensk stafett" . I laget sprang förutom " Abben", Harry Olsson, David Borg och Oscar Fager. Större delen av äran för segern ska, enligt "Abbens" förmenande, krediteras Oscar Fager. Fager som gjorde "lumpen" i Uppsala, tävlade under militärsejouren i Sirius. Efter denna framgång började förbunds-herrarna få upp ögonen för "Abben". Man tog ut honom till landskapslaget mot Gästrikland på 100 m och han vann sedan fältet presterat inte mindre än fyra tjuvstarter. "Abben" var på den tiden en "framtung" herre, som dock med tiden lärde sig behärska starttekniken allt bättre.

En rolig episod som "Abben" erinrar sig hänför sig till Dagblads stafetten 1928. Vid prisutdelningen på Stockholms stadion när hela laget var samlat efter tävlingen hade man ett eftersnack. Alla sade sig ha sprungit om åtminstone en eller ett par man och ingen hade blivit omsprungnen. Trots detta hamnade laget i prislistan på näst sista plats!

Till JM i Tierp 1932 reste "alla tiders" Siriustrupp. Man räknade med att vinna åtminstone tio mästerskap. "Abben" undrade tom varför man inte möttes av en blåsorkester.

Han hade då redan före avfärden gjort plats i prishyllan för mästerskapstecken på 100 och 400 m. Resultatet kom dock för hela truppen att bli summa noll erövrade mästerskap. För att få lite uppmjukning före tävlingarna beslöts att ett kort besök på dansbanan skulle göras. Man hade anlänt redan dagen före tävlingarna och lagledaren fick lägga all sin energi på att få truppen att slita sig från de lokala skönhetera. För "Abbens" del hade han mest problem med sina sprinternerver. När starten på 100 m gick vaknade han först då de andra var "halvvägs".

Detta hade dock sin egen lilla anledning. - "Abben" hade nämligen vid ungdomstävlingar anordnade av Matteuspojarna i Stockholm presterat en tid som enligt bestämmelserna skulle diskvalificera hans deltagande i juniormästerskap. Genom en rad omständigheter gick emellertid loppet om med en betydligt sämre tid som resultat för "Abben". Nu hade en konkurrentförening lämnat in protest mot hans deltagande. Ledaren Minnbergh som var en lagvängare av idrottsparagrafer av Guds nåde, hade dock fått fram ett papper som visade att "Abben" faktiskt fortfarande hade juniorstatus. Sedan tävlingsledningen fått del av detta sa man till "Abben" att han inte fick vara med om prisutdelningen, men att man senare skulle skicka över tecknet. Den bronspengen för andraplatsen skulle dock aldrig komma fram.

Erik "Brunkan" Brunnkvist, John "Jontan" Ödman, Arne "Abben" Olsson, Malte "Kalven" Karlsson 14

I Upplands landskapslag blev "Abben" under en lång rad år bofast. Han representerade laget hela tio gånger under åren 1931-38 och 1940-41. Egentligen skulle siffran ha varit elva, men en muskelbristning spolierade deltagandet en gång. Att vara med i landskapslaget var en viktig del i tävlandet, varje poäng var viktig. Det var den exempelvis i en Gästrikematch då "Abben" satte banrekord för Strömavallen i fel riktning på 100 m. Tiden blev 26,5 sedan "Abben" hoppande på ett ben efter muskelskada, tillryggalade de sista 50 metrarna.

I DM tog "Abben" titlarna på både 100 och 200 m. Mer märkligt var hans JM på 400 m. På förfrågan säger han dock att det främst var de andra grabbarnas förtjänst. Studenternas kunde på den här tiden inte bjuda på mer än fyra banor. Eftersom sex deltagare gick till final fick därför gemensam start tillgripas. De andra Siriusgrabbarna koncentrerade sig därför främst på att hålla de andra klubbarnas deltagare på utsidan om sig, varför "Abben" hade fritt spår på innersidan. Sedan följde åtta DM-tecken under åren 1934-37 på specialdistanserna 100 och 200 m, samt i de olika stafetterna.

I stafett var Sirius ett mycket starkt lag. Den mest omtalade tävlingen och kanske bästa idrottsprestationen inträffade 1938 i Sandviken på stafett-SM. Sirius ställde upp med ett lag bestående av förutom "Abben", Malte "Kalven" Karlsson, John "Jontan" Ödman och Erik "Brunkan" Brunnkvist och presterade tiden 44,0. Den tiden var enligt dåtida förhållanden mycket bra och den stod sig som distriktsrekord i hela 28 år !

Frågetecknet före start var hur "Kalven" skulle klara startsträckan. Själv hyste han dock inga bekymmer och efter loppet hade man endast beröm till övers. Detta stafettlag innefattade egentligen också Bruno "Frejdan" Freidenfelt, som alternerade med "Kalven". "Frejdan" tog idrotten med en klackspark och tränade inte speciellt hårt. Han levde framför allt på en enastående spänst och talang. Erik Minnbergh sa i skriften inför 40-årsjubileet att han skulle ha givit mycket för att få veta vad "Frejdan" kunnat prestera som fulltränad och då han tog ut av reservkraften.

I DM 1939 och -40 lade "Abben" ytterligare DM-tecken till prissamlingen. Vad han dock helst minns från slutet av sin bana som aktiv var stafetten i DM 1941. Europa befann sig i krig och stafettlaget utspritt i vårt långa land. Minnbergh

lyckades dock mot alla odds skrapa ihop laget, efter idog och underdånig skriftväxling med respektive militära chefer. Värst var det att få loss "Jontan" Ödman som var flottist och befann sig ute på en ö i havsbandet. För att överhuvudtaget komma i land fick båt rekvireras och "Jontan" ros iland. Laget vann förstås DM-tecknen efter ett hjärtligt återförenande på Studenternas tävlingsdagen.

Här firas sprinterrekordet som då fortfarande gällde efter 28 år. Fr v Brunkan, ledaren Minnbergh, Abben, Jontan och Kalven.

Sirius ljusblå friidrottsgäng var hela tiden det förmodligen populäraste i distriktet, både hos publiken och bland de aktiva. I de fall där det fanns fler omklädningsrum och Sirius var med och tävlade, klädde åtminstone 90% av de tävlande om i samma omklädningsrum som Sirius.

Den kanske största anledningen till detta, jämsides med att de var trevliga grabbar, var att de alltid släpade med sig en grammofon när de var ute och tävlade. På denna spelade man alltid den senaste av "månadens skiva", som egentligen inte var en skiva, utan snarare en bit graverad celluloid. Den här tekniken har ju även använts ju även använts på senare år av tävlande för att förbättra sina resultat och för att elda upp sig, jämför bland andra Ricky Bruch och hans bandspelare, för att inte tala om alla sentida atleter med lurar på huvudet eller proppar i öronen.

En annan anledning till Sirius popularitet kan ha varit att de aktiva i klubben var grabbar "av folket", till skillnad från exempelvis Thor där många studenter var med.

En student på den här tiden var en fin herre, det hände att de aktiva friidrottarna till och med under uppmjukningen före tävlingarna joggade omkring i studentmössa.

Siriusepoken i friidrott var enligt "Abbens" förmenande framför allt verket av en person, nämligen Erik Minnbergh. Minnberghs insatser i klubbarbetet kan inte mätas i ord, man kan möjligen beteckna dem som enastående eller något i den stilen. Att friidrotten sedermera lades ned kan till stor del tillskrivas att man efter den generation "Abben" tillhörde, aldrig lyckades få fram någon ny. Således självdog friidrotten mer eller mindre vartefter de aktiva lade av. En annan anledning som "Abben" kan tänka sig är att mer eller mindre svåra tider foder goda idrottare, således gäller det motsatta också ju bättre man får det.

Henry Gustafsson, här gick det undan!

Av vår medlem Kent Josefsson om vår medlem Henry Gustafsson

SM-final på 800m i Växjö 1970

Bilden från vänster: Jan Ingvar Olsson, Gunnar Ekman, Anders Gärderud (skymd, 4:a), Henry Gustafsson (3:a).

Jag ville prata med Henry om hans meriter på löparbanan, Henry var tveksam när jag frågade honom några dagar innan. Han ville inte prata om gamla meriter så mycket.

Nu sitter vi i alla fall hemma hos Henry och hans Rosmarie på Viktor Rydbergsgatan 23 i Uppsala. Jag blir så generöst mottagen av de båda. Den alltid vänliga Henry hämtade mig på centralen när jag kom med tåget från Stockholm. Nu gläds han åt att berätta om det som varit på löparbanan.

Tätt på Gunder Häggs 3.43,0 mot Henrys 3.43,3 mellan Vattholmasonen och Gunder Hägg från Albacken i Jämtland med 16 världsrekord. Gunders världsrekord var Henry hårsmånen ifrån.

En grabb som inte gjorde så stora väsen av sig, men oj så stor på löparbanan och alldeles för lite uppmärksammad.

Henry var en stor löparbegåvning, utan att ägna sig åt någon riktig "fakirträning". Naturen hade inympat löpningen i blodet. Och styrkan förbättrades av skridskoåkning med bandyspel i Vattholma IF under många år.

Tystlåten, pratade inte så mycket som många gör, utan den fysiska kraften kom i stället inifrån.

Varför kom så många goda löpare från Vattholma? Kanske inspirerade av varandra, kanske det inte fanns så mycket annat att göra, som Tage Erlander sa om att läsa mängder av skönlitteratur i sin uppväxt i lilla Ransäter. Henrys familj, ja hela släkten var mycket idrottsintresserad.

Det kanske började med kusinen Lars Gustafsson (1.57,5 på 800 m och 3.59,6 på 1 500 m) och fortsatte med storebror Hans (nära Sverigeeliten på 800 o 1 500 m). Hans blev förebilden och inspirationskällan. De tränade ihop redan 1961 trots en åldersskillnad på 6 år.

Efter en del korptävlingar i Vattholma följde Henry sin bror Hasse (som redan var där sedan några år) till Södertälje 1962 och arbete på Scania-Vabis. Löpning blev det för pojken Gustafsson i Södertälje IF. Nu var det banlöpning som gällde för Henry och alltså debut på kolstybben.

Uppsala

Sen var det dags för militärtjänst på F 16 i Uppsala hösten 1962. Det var naturligt att Uppsala IF blev den nya klubben.

Här dök många ungdomar upp vid den tiden och det blev många löpare som även under träningsrundor hela året blev en slags tävlingar hela tiden. Någon hårdträning ensam blev det inte mycket av, så "träningstävlingar" blev perfekt för Henry.

Övre raden fr. v.: Henry Gustafsson, Torsten, Ottosson, Kent Josefsson.
Främre raden fr. v.: Hans Gustafsson. Erkki Thorsén, Rutger Jägestedt, Göran Axelsson.

Debuten skedde i stafetten Råstasjön runt i Solna 12 maj 1963 med seger för UIF.

Tävlingarna för Henry fortsatte sedan på distriktsnivå.

Han blev bättre och bättre för varje år som gick. Flera SM-finaler främst på 800 m med topp med en 3:e plats i Växjö 1970 med tiden 1.49,7. Malmö Al:s Jan-Ingvar Olsson blev guldmedaljör, men Henry knep tredjeplatsen före Anders Gärderud. Detta ledde till friidrottslandslaget och finnkampen på 1.49,7. Sedan resa till Canada på hösten. Landskamp och 800 m Canada-Sverige i Edmonton och sedan trelandskamp. Canada-Sverige-Norge u Viktoria. SM inomhus och EM inomhus i Sofia vintern 1971. Inflammationer i benhinnorna gjorde att det blev ett uppehåll till hösten det året och SM i terräng andraplats i lagtävlingen.

1972 inledde med inomhuslandskamp mot Norge och fortsatte med dito utomhus. På Arosvallen i Västerås kom så 3.43,3 på kolstybbsbana i det närmaste Gunder Häggs världsrekordfart.

Kommentaren i Upsala Nya Tidning var - "en hyfsad tid". Mer uppmärksammat blev det inte från detta strålande lopp. I september blev det en 2:a plats på 4x 1500 m på Sollentunavallen.

Skador gjorde sedan att Henrys löparkarriär avslutades på distriktsnivå. Man får inte glömma att Henry hade ett tungt arbete på Sörlings i Märsta och Knivsta. Den kombinationen förekommer inte i dag.

Sammanfattning

En löpare med Henrys prestationer var alldeles för lite uppmärksammat i lokalpressen. Det var fotboll och andra lagidrotter som fick rubrikerna. Men vi i innersta kretsen – och det var många – hade mycket glädje under många år av storlöparen från Vattholma.

Utanför tävlingsbanan var Henry också en härlig grabb. Vi som umgicks också vid sidan om idrotten var kamratskapet i främsta rummet med många upptåg och resor. Sådana ungdomsstunder glömmet vi aldrig.

Det fortsätter än i dag och minnena ger oss många stunder av igenkännande och glädje.

SM-FINALERNA I BANDY 18 mars

Av UIHF subventionerade priser:

Klassisk Bandyfrukost inklusive matchbiljett 500 kr

Klassisk Bandyfrukost till dem som redan har biljett 200 kr

Kl 12.00 – 14.45 Hyllan, Saluhallen, S:t Erics torg, Uppsala

"Först till kvarn" gäller - senast 28/2

Ring och boka hos vår kassör Marianne

070- 257 03 10